

Officiëren in het nauw

Het gaat niet goed met het Openbaar Ministerie. Het apparaat lijkt de hoge ambities die politici haar opleggen niet aan te kunnen. Dan moet de organisatie ook nog eens flink bezuinigen. 'Officiëren beoordelen hun werk zelf met een zesje.'

Maarten Bakker

Advocaat Rob Oude Breuil (Damsté Advocaten Notarissen) is de problemen bij het parket Oost-Nederland spuugzat. 'Voor de naam van een zaaks-officier hang ik drie kwartier aan de telefoon. Als ik die officier vervolgens bel, dan blijkt hij niet de juiste persoon te zijn en weet hij ook niet wie de zaak wel doet. Het verzenden van een fax is al helemaal onbegonnen werk. Het lijkt wel alsof ze een versnipperaar hebben staan bij het faxapparaat, die alle inkomende post meteen vernietigt. Soms geeft een officier je dan maar zijn e-mailadres, hoewel de leiding van het OM dat niet wil hebben.'

Voor Oude Breuil is de fusie van de parketten Almelo, Zwolle, en Arnhem begin dit jaar tot een groot parket Oost-Nederland de oorzaak van alle ellende. 'Die schaalvergroting in de rechtspraak, het is één groot drama! Vroeger kon je nog eens bij een officier in Almelo langs, maar hij zit nu helemaal in Arnhem.'

In de berichtgeving over de problemen bij het Openbaar Ministerie ging het vooral over het parket in Oost-Neder-

Advocaat
Rob Oude Breuil:
'De schaalvergroting is één groot drama'

land, maar ook de gefuseerde parketten in Noord-Nederland en in Zeeland-West-Brabant functioneren volgens advocaten niet goed. 'Je pompt informatie in het systeem en je weet niet of er iets uitkomt,' verzucht advocaat Erik Thomas (TDNL) uit Breda. 'Het kan gaan om heel simpele dingen. Laatst werd een cliënt die bekend had, toch in beperking geplaatst. Ik wilde weten waarom, maar kwam er niet doorheen. Als advocatuur blijven we maar in gesprek met het OM, en proberen we een opbouwende rol te spelen.'

Ook de rechterlijke macht in Oost- en Noord-Nederland en in Zeeland-West-Brabant heeft kritiek op het OM. Rechters zien zich genoodzaakt om veel zaken aan te houden omdat dossiers te laat en/

of onvolledig worden aangeleverd. De Rechtbank Groningen dreigt zaken zelfs niet meer te behandelen. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) erkent, in navolging van de parketwoordvoerders, dat er problemen zijn in de samengevoegde OM-regio's. 'Er moet nog heel veel gestroomlijnd worden,' zei hij in de Tweede Kamer over het arrondissementparket Oost-Nederland. Hij beloofde dat in de tweede helft van 2013 de werkprocessen er normaal verlopen.

Volgens het OM zelf is er sprake van een 'majeure verbouwing van de gehele strafrechtketen'. De herziening van de gerechtelijke kaart heeft niet alleen geleid tot fusies van parketten, maar ook tot samenvoegingen van rechtbanken. Daarnaast zijn de regionale politiekorpsen opgegaan in de nationale politie. 'Zo'n verregaande reorganisatie gaat vrijwel altijd gepaard met transitieproblemen,' zegt een woordvoerder van het OM.

Overbelasting

Het OM bestrijdt dat de problemen bij de parketten Oost-Nederland, Noord-Nederland en West-Brabant/Zeland ook bij alle

'Forse bezuinigingen'

Het OM moet tot 2020 110 miljoen euro inleveren

Het OM moest van het eerste kabinet-Rutte ook inleveren. De Algemene Rekenkamer becijfert dat de bezuinigingen van 'Rutte-I' op het OM in 2016 oplopen tot een bedrag van 28,8 miljoen euro. Vorig jaar kreeg het OM daarbovenop een bezuiniging van 5,2 miljoen euro, opgelegd door de partijen die het Lenteakkoord sloten.

Deze lopende bezuiniging van in totaal 34 miljoen euro vult het OM in door onder meer de

bedrijfsvoering te centraliseren. Daarnaast wordt de formatie van het Parket-Generaal, de ambtelijke ondersteuning van het College van procureurs-generaal gehalveerd. Het OM integreert ook de werkprocessen van de res-sorten en de parketten. De fusie van parketten zou moeten leiden tot lagere uitgaven aan huisvesting en managers. En ook met de digitalisering van de strafdossiers hoopt het OM efficiencywinst te boeken.

Vanaf 2016 krijgt het OM een nieuwe bezuiniging van 8,9 procent opgelegd, als uitvloeisel van het regeerakkoord van het tweede kabinet-Rutte. Minister Opstelten schrijft de Tweede Kamer dat deze korting oploopt tot 54 miljoen euro in 2018. Bij elkaar opgeteld dient het Openbaar Ministerie in dat jaar dan 88 miljoen euro bespaard te hebben op het huidige jaarlijkse budget van circa 570 miljoen euro. In een presentatie voor het eigen personeel kwam de leiding van het OM onlangs met het nog hogere bezuinigingsbedrag van 110 miljoen

euro, een vijfde van het budget. Dat zou wel twee jaar later, in 2020, opgehoest moeten zijn. Volgens de Algemene Rekenkamer staan tegenover de bezuinigingen tot 2016 wel beleidsintensivering. Het OM krijgt extra middelen voor het veiligheidsbeleid, waardoor de totale rijksbijdrage voorlopig nog niet scherp daalt. Een woordvoerder van het OM reageert dat ze een deel van de rijksbijdrage ook weer moet doorsluizen naar andere partijen in de strafrechtketen. Wat resteert zijn toch 'forse bezuinigingen' op het eigen budget.

Het Openbaar Ministerie spreekt tegen dat de organisatie overbelast is.

andere parketten optreden. President Henk Naves van de Rechtbank Gelderland, die ligt in het werkgebied van het parket Oost-Nederland, wil daar niet aan. De verstoppingen bij het OM spelen volgens hem wel degelijk ook elders. 'Hogere krachten willen graag doen geloven dat het om een regionale bijzonderheid gaat, maar dat is het niet. De problemen bij het OM passen in een landelijk beeld.' Volgens Naves speelt er in de andere parketten een vergelijkbare problematiek. 'Het is onjuist om te focussen op Oost-Nederland of de andere nieuwe parketten die onlangs zijn ontstaan.'

De rechtbankpresident zoekt de oorzaken van de problemen bij het OM in overbelasting. 'Het OM krijgt steeds meer op haar bordje van de politiek. Ze doet zelf steeds meer zaken af, in het kader van het project ZSM. Bovendien wil ze ook nog bijdragen aan het regionaal veiligheidsbeleid.' De samenwerking met de rechterlijke macht komt er in het beleidsplan 'Perspectief op 2015' van het OM volgens Naves maar bekaaid af.

Ook advocaat Thomas meent dat de problemen bij het OM te maken hebben met overbelasting van het apparaat. 'Het OM gaat nieuwe, grote projecten aan, maar heeft de basale communicatie,

President Henk Naves: **'De problemen bij het OM passen in een landelijk beeld'**

intern en extern, domweg niet op orde.' Volgens Thomas zijn de irritaties onder de advocatuur in West-Brabant ook niet de afgelopen maanden ontstaan, sinds de fusie van de parketten. 'Die spelen al twee jaar, daarvoor was het beter, maar ook niet goed.'

Voorzitter Maria van de Schepop van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR), de belangenorganisatie van officieren van justitie en rechters, zegt dat er sprake is van een 'cumulatie' van ingrepen bij het OM. 'Officieren van justitie hebben te maken met verschillende veranderingen in één keer. Met de ZSM-aanpak handelen ze zaken sneller en eerder af. Maar dat leidt voor sommige officieren tot een verschuiving van de arbeidstijden, omdat ze tot de sluitingstijden op het politiekantoor zijn.' Daarmee is ook hun werkbelasting zwaarder geworden.

Verder is volgens Van de Schepop het computersysteem GPS nog steeds niet de soepele ondersteuning die het voor officieren zou moeten zijn. 'De problemen daarmee blijven maar komen, het lijkt onoplosbaar, dat systeem is echt een monstroom.'

Hoge ambities

Dat het OM overbelast zou zijn, spreekt de organisatie zelf tegen door te verwijzen naar het Jaarbericht 2012. Dit jaarverslag van het OM geeft volgens het OM aan dat de afgesproken doelstellingen zijn gerealiseerd op de prioritaire thema's: slachtoffers, ondermijning en afpakken, High Impact Crime en ZSM.

Het OM erkende in datzelfde bericht wel dat er forse bezuinigen aankomen. In 2020 zou het huidige jaarbudget van circa 570 miljoen euro voor personeel en materieel geslonken moeten zijn met 110 miljoen euro. NVvR-voorzitter Van de Schepop noemt deze korting 'onmogelijk en niet uit te leggen. Er is een grens aan wat een organisatie kan verstouwen. Mijn mailbox wordt overspoeld met reacties van officieren die zeggen dat het nu al niet meer gaat. Ze beoordelen de kwaliteit van hun werk zelf met een zesje en dat geeft frustraties bij deze professionals.'

Als de politiek de bezuinigingen op het OM toch wil doorzetten, zal ze volgens Van de Schepop prioriteiten moeten gaan stellen. 'De politiek kan niet onveranderd hoge ambities uiten en tegelijkertijd zo bezuinigen op het OM,' zegt Van de Schepop. Aan welke taken het OM dan minder aandacht moet besteden, laat ze over aan de politiek. 'Maar dat een keuze gemaakt moet worden, staat voor mij vast.'

Tweede Kamerlid Peter Oskam van het CDA, oud-officier en oud-rechter, heeft wel een idee. Hij wil dat het OM prioriteit legt bij woninginbraken. 'Tegelijkertijd moeten we ons afvragen of bijvoorbeeld zaken met huiselijk geweld wel altijd op zitting moeten komen. Dan zie je toch vaak dat man en vrouw zich weer verzoend hebben.'

Volgens Oskam weigert minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten (VVD) keuzes te maken, maar al zou hij dat wel doen dan zijn de voorgenomen bezuinigingen op het OM voor het CDA toch ook te fors. 'We hebben in de Kamer de bezuinigingen op de gevangenis weten te ver-

Kamerlid Peter Oskam: 'Bezuinigingen moeten worden verzacht'

zachten, en datzelfde moet gebeuren met die bezuinigingen op het OM.' Hij vindt dat Opstelten de pijn van de bezuinigingen op een onlogische manier verdeelt over de strafrechtketen. 'Als de politie 105 miljoen euro meer krijgt om boeven gaat vangen, dan krijgt het OM meer zaken op haar bordje, maar die moet juist flink inleveren.'

Hoogleraar organisatie van de rechtspleging Rinus Otte zag in *NRC Handelsblad* nog ruimte voor bezuinigingen op het budget van het OM. 'Het is hard en zuur, die bezuinigingsgolf,' zegt hij in een toelichting. 'Maar we praten over een luxeprobleem. We zijn in de strafrechtpleging nog steeds mijlenver verwijderd

van negentiende-eeuwse toestanden zoals die in andere rechtsstelsels heersen.' Door middel van automatisering en een betere bedrijfsvoering kan het OM volgens Otte nog veel efficiencywinst boeken. 'Als de organisatie van strafzaken verder gestroomlijnd wordt, dan kunnen de gevolgen van deze ingreep loslopen.'

CDA-Kamerlid Oskam erkent dat er nog veel efficiencywinst geboekt kan worden in de rechtspraak. 'Waarom moeten politie, OM en rechtbank dossiers afzonderlijk verwerken? Er zouden *shared service centres* moeten komen waar partners het logistieke proces verenigen. Ik ben de politiek ingegaan omdat ik de rechtspraak efficiënter wil laten functioneren, maar met die bezuinigingen van Opstelten op de strafrechtketen lukt dat niet. De rek is eruit. De reclassering staat onder druk, er moet ook geld af van de rechtsbijstand. Iedereen gaat vechten voor zijn eigen belang, zodat er moeilijker gezamenlijke afspraken gemaakt kunnen worden.' <<

(advertentie)

medisch en tandheelkundig advies

Medisch en tandheelkundig inhoudelijk bent u doorgaans op anderen aangewezen.

Het is geruststellend te weten waar u voor duidelijk en transparant advies terecht kunt.

Lechnerconsult maakt schade inzichtelijk.

Bel naar 010 4762870 en vraag naar Coen Hoogenkamp voor een vrijblijvende kennismaking.

Meer informatie vindt u op www.lechnerconsult.nl.

lechnerconsult
medische advisering

Schiekade 458
3032 AX Rotterdam
telefoon: 010 4762870
fax: 010 4772075
e-mail: info@lechnerconsult.nl

Stationsweg 70 b
7941 HG Meppel
telefoon: 0522 820210
fax: 0522 244433
e-mail: info@lechnerconsult.nl

de specialist in gezondheidsschade